

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016, în cauza penală privind-o pe

CIOBOTARU Oresta, născută la 09 iulie 1965, de etnie rom, originară din București, România și domiciliată în or. Piatra Neamț, România, str. Tîrnavele 6.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.06.2015 – 30.11.2015;

Instanța de apel: 17.12.2015 – 03.02.2016;

Instanța de recurs: 15.04.2016 – 08.06.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 30 noiembrie 2015 Ciobotaru O. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de administrare a bunurilor materiale și a mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă integral cu dispunerea încasării de la Ciobotaru O. în beneficiu părții vătămate Gumenco V. suma de 3000 lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Ciobotaru O. la data de 28 aprilie 2015, aproximativ la ora 12.00, aflîndu-se în incinta casei de schimb valutar ce aparține S.R.L. „Iutis Mag”, amplasată în or. Soroca, str. Independenței 81, urmărind scopul dobîndirii ilicite a mijloacelor bănești, sub pretextul că efectuează o operațiune de schimb valutar, a transmis casierului Gumenco Al. bani în sumă de 500 dolari SUA, primind în schimb 8900 lei MDL, după care, efectuînd mișcări cu degetele mîinii stîngi, a tănuț din banii primiți de la casier,

suma de 3000 lei MDL, comunicându-i ultimului că de fapt, a dorit să schimbe dolarii în lire sterline și nu în lei MDL.

Ulterior, tăinuind suma de 3000 lei MDL, dobândiți prin înșelăciune de la casier, i-a comunicat casierului că nu este de acord cu cursul de schimb al lirei sterline și i-a restituit suma de 5900 lei, iar ultimul considerând că a primit bani în sumă de 8900 lei, i-a restituit suma de 500 dolari SUA. Primind de la casier banii în sumă de 500 dolari SUA, Ciobotari O. a plecat într-o direcție necunoscută, dobândind astfel intenționat, prin înșelăciune, suma de 3000 lei MDL.

Cauza penală a fost examinată în absența inculpatei în conformitate cu prevederile art.321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, din motiv că Ciobotaru O. s-a sustras de la prezentarea în instanță.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal escrocheria, *adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei și înlocuirea amenzii cu închisoarea pe un termen de doi ani și șase luni, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femeii de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de administrare a bunurilor materiale și a mijloacelor bănești pe un termen de doi ani.

În motivarea cererii, apelantul a specificat despre gravitatea faptei comise de inculpată, personalitatea acesteia, care deși a cunoscut despre examinarea prezentei cauze, s-a eschivat de la judecarea ei, părăsind locul de trai permanent, fapt ce a determinat necesitatea anunțării ei în căutare, respectiv necontribuind cu nimic la repararea benevolă a prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor sale ilegale, astfel procurorul a considerat că la stabilirea pedepsei penale, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal.

Totodată, în opinia apelantului, aplicarea unei pedepse pecuniare va crea dificultăți la executarea ei, or după cum a relatat însăși inculpata Ciobotaru O. în cadrul urmăririi penale, ea nu este angajată în câmpul muncii, nedispunând de o sursă stabilă de venit pentru existență.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016 apelul procurorului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar încadrând just acțiunile inculpatei în baza art. 190 alin. (1) Cod penal. Astfel, instanța de apel a acceptat poziția instanței de fond în partea stabilirii circumstanțelor de fapt determinante pentru calificarea faptei inculpatei, ca fiind una corectă și argumentată.

De asemenea, în viziunea instanței de apel pedeapsa stabilită inculpatei este una echitabilă și proporțională faptei săvârșite de aceasta. Mai mult, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de fond a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61, 75, 76 Cod penal, care determină scopul de restabilire a echității sociale, reeducarea făptuitorului și prevenirea săvârșirii de el pe viitor a altor fapte penale; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale cum sunt: gravitatea infracțiunii, lipsa antecedentelor penale, chiar dacă în privința ei au fost instrumentate și alte cauze penale pentru fapte analogice, dar care la data pronunțării prezentei sentințe nu erau finisate, prezența prejudiciului material nerecuperat, precum și aflarea la întreținere a copiilor minori.

Respectiv, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a statuat asupra posibilității aplicării în privința inculpatei a pedepsei sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de administrare a bunurilor materiale și a mijloacelor bănești pe un termen de doi ani.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând ca temei pentru declararea recursului ordinar prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și pct.10) dat fiind că, la caz, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Recurentul susține că instanța de apel eronat a conchis că instanța de fond la stabilirea pedepsei sub formă de amendă în privința lui Ciobotaru O. a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținând cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatei.

Într-adevăr, la caz, există circumstanțele la care a făcut referire instanța de apel și anume lipsa antecedentelor penale, aflarea la întreținere a 2 copii minori, însă acestea eronat au fost considerate ca factori decisivi la aprecierea felului de pedeapsă și greșit s-a ajuns la concluzia că corectarea inculpatei poate avea loc în condiții non-privative de libertate, cu aplicarea pedepsei principale - amenda. Procurorul consideră că aceste circumstanțe sunt insuficiente pentru stabilirea unei atare pedepse coroborat cu împrejurările reale ale cauzei.

Astfel, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei. Or, doar faptul lipsei antecedentelor penale, fără ca inculpata să fi conștientizat pe deplin fapta săvârșită, nu și-a cerut iertare de la partea vătămată și nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, lipsa veniturilor stabile, precum și învinuirea ei de comiterea mai multor infracțiuni de escrocherie (4 la număr), nu pot conduce la aplicarea unei pedepse pecuniare.

Circumstanțele invocate și reținute de instanța de fond și susținute de instanța de apel nu îndreptățesc fapta comisă de inculpată și, deci, nu pot genera aplicarea pedepsei sub formă de amendă.

Aplicarea pedepsei amenzii lui Ciobotaru O., indică la ineficiența legii penale în raport cu restabilirea echității sociale, corectarea condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ei, cât și a altor persoane, ceea ce duce, în final, la neatingerea scopului pedepsei penale.

E de menționat, că, instanța de apel, de rînd cu alte motive invocate în cererea de apel de procuror, a ignorat expunerea pe marginea faptului că inculpata deși a cunoscut despre instrumentarea prezentei cauze, s-a eschivat de la judecarea ei, părăsind locul de trai permanent, fapt ce a determinat necesitatea anunțării ei în căutare, respectiv necontribuind cu nimic la repararea benevolă a prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor sale ilegale.

Totodată, aplicarea unei pedepse pecuniare va crea dificultăți în executarea ei. Or, după cum a relatat însăși inculpata în cadrul urmăririi penale dînsa nu este angajată în câmpul muncii, nedispunînd de o sursă stabilă de venit pentru existență.

În drept, procurorul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele argumente de fapt și de drept.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se reține că instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror se constată că acesta invocă ca temeiuri de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în particular referindu-se la faptul că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la argumentele specificate de partea acuzării în cererea de apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și greșit a fost individualizată pedeapsa.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, din considerentul că acestea, în viziunea sa, greșit au dispus condamnarea lui Ciobotaru O. în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă pecuniară, care nu este proporțională faptei infracționale săvârșite de ultima și va fi imposibil de executat.

În același timp, instanța de recurs constată că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatei, însă hotărîrea instanței de apel este criticată în partea stabilirii pedepsei, care se consideră a fi una prea blîndă reieșind din modalitatea în care a acționat Ciobotaru O. și comportamentul ei după săvîrșirea infracțiunii.

Verificînd argumentele expuse în textul recursului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal constată că criticele invocate de procuror sunt vădit neîntemeiate, iar judecînd apelul, instanța a examinat dosarul sub toate aspectele și a dat răspuns la toate chestiunile importante pentru cauza dată.

La fel, se specifică că, recurentul invocînd eroarea de drept prevăzută de pct. 6), menționează despre faptul că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor din cererea sa de apel, Colegiul penal respinge, ca nefondate, alegațiile titularului dreptului de recurs în această parte și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora se circumscriu.

Din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, Colegiul penal constată că aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO.

În același context, Colegiul penal relevă că, deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a clarificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk v. the Netherlands*). Modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani v. Spain*).

În opinia instanței de recurs, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de procuror și a adoptat o hotărîre legală, întemeiată și motivată, însușindu-și legal argumentele instanței de fond, argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărîrea atacată și corect a considerat că probele puse la baza sentinței nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor, dovedind indubitabil vinovăția inculpatei în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și, totodată, fiind corect dispus aplicarea față de inculpată a pedepsei sub formă de amendă.

Cu privire la criticele procurorului privind blîndețea pedepsei stabilite în privința lui Ciobotaru O., Colegiul penal amintește că, pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea acestuia, cît și a altor persoane. Or, ca măsură de constrîngere, pedeapsa are pe lîngă

scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei, Colegiul remarcă că, potrivit dispozițiilor art. 75 Cod penal, text de lege care stipulează criteriile generale de individualizare a pedepselor, la stabilirea și aplicarea acestora, instanța urmează să țină seama de dispozițiile părții generale a Codului penal, de limitele de pedeapsă fixate în textul incriminator, de gradul de pericol social al faptei săvârșite, de persoana inculpatului și de împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală. Din examinarea textului de lege invocat, rezultă că aceste criterii sunt obligatorii și trebuie avute în vedere în procesul de stabilire și aplicare a pedepsei.

La caz, aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiindu-i stabilit inculpatei pedeapsa prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, în limitele sancțiunii normei date.

Legislatorul a stabilit că, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal se aplică pedeapsa cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 3 ani, adică instanța poate alege una din sancțiunile alternative enumerate.

Amenda - ca măsură pecuniară limitează patrimoniul persoanei care a săvârșit infracțiunea. Totuși ea are un avantaj pentru infractor, fiind cea mai blîndă în sistemul pedepselor stabilite de legiuitor. Executarea pedepsei - amenda poate fi imediată și la achitarea ei, în conformitate cu art.111 alin.(1) lit. (e) Cod penal, se sting antecedentele penale.

Totodată, Colegiul penal menționează că pedeapsa se consideră echitabilă cînd aceasta impune inculpatei lipsuri și restricții ale drepturilor sale proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

De altfel, Colegiul penal remarcă că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea față de inculpată a unei pedepse sub formă de amendă. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, precum s-a procedat și în cauza dată.

Prin urmare, Colegiul penal reține că instanța de fond, precum și cea de apel au efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatei urmărind în acest sens circumstanțele săvârșirii infracțiunii, gravitatea acesteia, lipsa antecedentelor penale, chiar dacă în privința lui Ciobotaru O. au fost pornite și alte cauze penale pentru fapte analogice, dar care la data pronunțării prezentei sentințe nu erau finisate, prezența prejudiciului material nerecuperat, precum și aflarea la întreținere a copiilor minori.

Respectiv, instanța de recurs găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs și constată că concluzia instanței de apel, privitor la faptul că corijarea lui Ciobotaru O. este posibilă și prin aplicarea față de dînsa a unei pedepse sub formă de amendă, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Din considerentele arătate, Colegiul penal conchide că temeiurile pentru recurs invocate de recurent nu sunt incidente cauzei, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Codul penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, stabilindu-i o pedeapsă proporțională faptei săvîrșite de aceasta și în limitele sancțiunii art. 190 alin. (1) Cod penal.

În consecință, Colegiul penal consideră că, la caz, nu se constată vreun temei pentru aplicarea unei pedepse cu închisoarea în privința lui Ciobotaru O., iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către instanța de fond, răspunde atît principiului proporționalității, cît și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatei, precum și de prevenire a săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea ei, cît și a altor persoane, iar recursul procurorului este inadmisibil, ca vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016, în cauza penală privind-o pe Ciobotaru Oresta, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 07 iulie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru